

Klasa: 740-02/12-01/04

Urbroj: 50301-09/06-12-6

Zagreb, 21. studenoga 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. u vezi sa člankom 151. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Sanju Nolu, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRAVNIM POSLJEDICAMA OSUDE,
KAZNENOJ EVIDENCIJI I REHABILITACIJI**

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O PRAVNIM POSLJEDICAMA OSUDE, KAZNENOJ EVIDENCIJI I REHABILITACIJI

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuju se pravne posljedice osude, ustrojstvo, vođenje, dostupnost, davanje i brisanje podataka iz kaznene evidencije i međunarodna razmjena podataka iz kaznenih evidencija te rehabilitacija.

(2) Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Okvirna Odluka Vijeća 2009/315/PUP od 26. veljače 2009. godine, o organizaciji i sadržaju razmjene informacija iz kaznene evidencije između država članica
- Odluka Vijeća 2009/316/PUP od 6. travnja 2009. godine, o uspostavi Europskog informacijskog sustava kaznene evidencije (ECRIS) na temelju članka 11. Okvirne Odluke 2009/315/PUP.

GLAVA I.

PRAVNE POSLJEDICE OSUDE

Članak 2.

(1) Pravne posljedice osude zbog počinjenog kaznenog djela mogu se propisati samo zakonom.

(2) Pravne posljedice osude nastupaju danom pravomoćnosti odluke kojom je počinitelj proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela i kojom mu je izrečena kazna.

(3) Pravne posljedice osude prestaju najkasnije deset godina nakon izdržane, oproštene ili zastarjele kazne zatvora, plaćene novčane kazne, izvršenja rada za opće dobro, odnosno protekom roka provjeravanja iz uvjetne osude.

GLAVA II.

KAZNENA EVIDENCIJA

Ustrojstvo i vođenje kaznene evidencije

Članak 3.

(1) Kaznenu evidenciju ustrojava i vodi ministarstvo nadležno za pravosuđe koje je ujedno i središnje tijelo za razmjenu tih podataka s drugim državama (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(2) Evidenciju odgojnih mjera izrečenih maloljetnim osobama i mlađim punoljetnim osobama vodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Članak 4.

(1) Kaznena evidencija vodi se za fizičke i pravne osobe (u daljnjem tekstu: osobe) koje su za kaznena djela pravomoćno osuđene u Republici Hrvatskoj.

(2) Kaznena evidencija vodi se i za državljane Republike Hrvatske i za pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje su za kaznena djela pravomoćno osuđene izvan Republike Hrvatske, ako su ti podaci dostavljeni Ministarstvu.

(3) U okviru kaznene evidencije sadržan je i popis pravomoćno osuđenih osoba za kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i ostalih kaznenih djela iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 5.

Kaznena evidencija vodi se pomoću informatičke tehnologije uz zaštitu pristupa i gubitaka unesenih podataka prema posebnim propisima informacijske sigurnosti i zaštite osobnih podataka.

Sadržaj evidencije

Članak 6.

Kaznena evidencija sadržava:

a) podatke o istovjetnosti osuđene osobe, i to u pravilu: ime i prezime, rođeno prezime, osobni identifikacijski broj (u daljnjem tekstu: OIB), ime i prezime oca i majke, rođeno prezime majke, datum, mjesto i država rođenja, državljanstvo, prebivalište i boravište, a za pravnu osobu: tvrtka, odnosno puni naziv pravne osobe, sjedište i OIB,

b) podatke o presudi, kaznenom djelu te kaznenopravnim sankcijama, i to: naziv suda, broj i datum donošenja te datum pravomoćnosti presude, vrsta, visina ili trajanje kaznenopravnih sankcija i drugih mjera, podaci o zamjeni kazne zatvora radom za opće dobro na slobodi, odluka o oslobođenju od kazne, podaci o izdržanoj, zastarjeloj i oproštenoj kazni te drugim mjerama,

c) podatke o izmjenama osude, i to: ispravak presude, odluka povodom izvanrednih pravnih lijekova, odluka o zamjeni neplaćene novčane kazne kaznom zatvora, uvjetnom otpustu, amnestiji i pomilovanju te opozivu uvjetne osude ili uvjetnog otpusta.

Upis podataka u kaznenu evidenciju

Članak 7.

Upis podataka u kaznenu evidenciju Ministarstvo obavlja na temelju podataka iz pravomoćnih sudskih odluka i drugih akata.

Članak 8.

(1) Podatke iz članka 6. ovoga Zakona Ministarstvu dostavljaju sudovi, te druga nadležna tijela čije odluke mijenjaju podatke koji se upisuju u kaznenu evidenciju.

(2) Kaznionice i zatvori će bez odlaganja dostaviti Ministarstvu podatke o datumu izdržane kazne ili o datumu isteka kazne, uredi za probaciju o datumu izvršenja rada za opće dobro, a sudovi o datumu plaćanja novčane kazne.

(3) Nadležno tijelo za pomilovanje dostavit će Ministarstvu podatke o pomilovanju osuđene osobe bez odlaganja.

(4) Dostavljene podatke Ministarstvo će upisati u bazu podataka kaznene evidencije u najkraćem mogućem roku.

Neposredan pristup podacima iz kaznene evidencije

Članak 9.

(1) Ministarstvo osigurava sudovima i državnim odvjetništvima neposredan pristup podacima upisanim u kaznenu evidenciju u odnosu na osobu za koju je započeo kazneni progon.

(2) Ministarstvo osigurava policiji i državnom odvjetništvu neposredan pristup podacima o pravomoćno osuđenim osobama, radi sprječavanja, otkrivanja i progona kaznenih djela.

(3) Ministar unutarnjih poslova i Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske će posebnom odlukom odrediti osobe ovlaštene za neposredan pristup podacima iz stavka 2. ovoga članka.

Dostavljanje podataka iz kaznene evidencije

Članak 10.

(1) Ministarstvo dostavlja podatke iz kaznene evidencije izdavanjem uvjerenja o podacima iz kaznene evidencije.

(2) Uvjerenje iz stavka 1. ovoga članka sadržava cjelovite podatke iz kaznene evidencije za određenu osobu (opće uvjerenje) ili djelomične podatke iz kaznene evidencije za određenu osobu (posebno uvjerenje).

(3) Podaci iz kaznene evidencije su neklasificirani podaci u smislu posebnog zakona i smiju se koristiti samo u službene svrhe, a u odnosu na te podatke ne može se ostvariti pravo na pristup informaciji prema zakonu koji određuje to pravo.

(4) Podaci iz kaznene evidencije smiju se uporabiti samo u svrhu za koju su izdani.

Dostavljanje općeg uvjerenja o podacima iz kaznene evidencije

Članak 11.

Ministarstvo dostavlja opće uvjerenje na zahtjev:

- a) policije, u odnosu na osobu za koju policija poduzima izvide kaznenih djela,
- b) tijela nadležnog za izvršavanje kaznenopravne sankcije, za osobu u odnosu na koju se odnosi izvršavanje kaznenopravne sankcije,
- c) nadležnog državnog tijela, u odnosu na osobu za koju je u tijeku postupak pomilovanja ili uvjetnog otpusta,
- d) nadležnog državnog tijela, kada se radi o povjeravanju određenih poslova i zadataka u državnoj službi osobi za koju se traže ti podaci,
- e) tijela sigurnosno-obavještajnog sustava, kada traže podatak na temelju posebnih propisa po kojima postupaju,
- f) tijela nadležnog za boravak, rad ili azil stranaca, za stranca koji traži boravak, rad ili azil u Republici Hrvatskoj,
- g) tijela nadležnog za odlučivanje o stjecanju hrvatskog državljanstva, za osobu koja je podnijela zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva,
- h) tijela nadležnog za izdavanje odobrenja za nabavu, držanje, nošenje, sakupljanje, proizvodnju, popravljavanje i prepravljavanje, promet te prijevoz oružja, u odnosu na osobu koja je podnijela zahtjev za izdavanje nekog od navedenih odobrenja,
- i) tijela nadležnog za davanje odobrenja za obavljanje djelatnosti proizvodnje, prometa, uporabe ili zbrinjavanja otrova, u odnosu na osobu koja je zatražila izdavanje nekog od navedenih odobrenja,
- j) tijela nadležnog za davanje odobrenja za proizvodnju i promet lijekovima, za osobu koja traži odobrenje za proizvodnju i promet lijekovima,
- k) tijela nadležnog za odlučivanje o zahtjevu za promjenu osobnog imena.

Članak 12.

(1) Svatko ima pravo za sebe tražiti razgledavanje podataka iz kaznene evidencije koji se upisuju u opće uvjerenje.

(2) Pisani zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se Ministarstvu koje će uz odgovarajuće mjere zaštite opće uvjerenje dostaviti općinskom sudu na čijem području osoba ima prebivalište ili boravište.

(3) Osoba iz stavka 1. ovog članka sama razgledava opće uvjerenje na općinskom sudu pod nadzorom ovlaštenog službenika i ne smije ga prepisivati, slikati ili na bilo koji način umnožavati. Nakon razgledavanja ovlaštena službenik dužan je u prisutnosti osobe uništiti opće uvjerenje i o tome sastaviti bilješku koju dostavlja Ministarstvu.

Dostavljanje posebnog uvjerenja o podacima iz kaznene evidencije

Članak 13.

(1) Posebno uvjerenje sadržava ograničene podatke iz kaznene evidencije koje se izdaje za posebnu svrhu ili kada je to predviđeno posebnim zakonom. Ograničeni podaci su

samo oni podaci koji su potrebni za ispunjenje svrhe zbog koje su zatraženi ili koji su predviđeni u posebnom zakonu.

(2) Ministarstvo će trgovačkim sudovima ovlaštenima za upis u sudski registar dostaviti posebno uvjerenje koje sadrži podatke o izrečenoj sigurnosnoj mjeri zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti osobi osnivača ili osobi ovlaštenoj za zastupanje i predstavljanje subjekta upisa, kada dobije podatak o izvršnosti te sigurnosne mjere.

(3) Podaci iz stavka 2. ovoga članka u odnosu na obrtnika ili osobu ovlaštenu za zastupanje ili predstavljanje drugih pravnih osoba koje nisu upisane u sudski registar trgovačkih sudova Ministarstvo može posebnim uvjerenjem dostaviti nadležnom tijelu za vođenje registra na njegov zahtjev.

(4) Sudovima, tijelima javne vlasti i ustanovama u postupcima zaštite prava i interesa djece kao i u postupcima povjerenja određenih poslova i zadataka u radu s djecom mogu se na obrazloženi zahtjev posebnim uvjerenjem dostaviti podaci iz kaznene evidencije o pravomoćno osuđenim osobama koje su počinitelji:

- kaznenih djela iz Glave XVII. Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 125/2011)
- kaznenih djela iz članka 154. stavak 1. točka 2; članka 154. stavci i 3., članka 155. stavak 2. i članka 156. stavak 1. Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 125/2011) kada su počinjena prema žrtvi posebno ranjivoj zbog njezine dobi
- kaznenog djela iz članka 106. stavci 2. i 3. Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 125/2011)
- kaznenih djela iz članka 175. stavak 2., članka 178. stavak 3., članka 188. stavak 4. i 5., članka 191. stavak 2., članka 192., članka 193. stavak 2., članka 194., članka 195. stavak 1., stavak 4., stavak 5. i stavak 6., članka 196., članka 197., članka 197.a i članka 198. Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 - ispravak, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 11/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011).

Članak 14.

(1) Nitko nema pravo zahtijevati od građana da podnesu dokaze o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti.

(2) Iznimno, kada se radi o zasnivanju radnog odnosa ili povjerenju poslova čije obavljanje podrazumijeva redovite kontakte s djecom, poslodavac može, uz suglasnost osobe za koju se podaci traže, zatražiti izdavanje posebnog uvjerenja o podacima iz članka 13. stavak 4. ovoga Zakona.

(3) Osoba ima pravo tražiti podatke iz kaznene evidencije za sebe ako su joj ti podaci potrebni radi ostvarivanja nekog prava u inozemstvu ili u međunarodnoj organizaciji.

Davanje podataka iz kaznene evidencije

Članak 15.

(1) Pisani zahtjev za podacima u kaznenoj evidenciji mora sadržavati svrhu i pravnu osnovu traženja podataka, a podnose se na propisanom obrascu.

(2) Iznimno, ako to opravdavaju posebnosti konkretne situacije, zahtjev iz članka 11. ovoga Zakona smije biti dostavljen Ministarstvu elektronskim putem.

Članak 16.

(1) Ako Ministarstvo utvrdi da je zahtjev nerazumljiv ili nepotpun, pozvat će zaključkom podnositelja da ga dopuni u roku od 8 dana.

(2) Ako Ministarstvo utvrdi da je zahtjev neosnovan, donijet će rješenje kojim se zahtjev odbija, a protiv tog rješenja može se pokrenuti upravni spor.

Brisanje podataka iz kaznene evidencije

Članak 17.

(1) Podaci kaznene evidencije iz članka 6. ovoga Zakona brišu se potpuno i trajno iz baze podataka po proteku rokova iz članka 19. stavaka 4., 6. i 7. ovoga Zakona.

(2) Podaci iz kaznene evidencije brišu se na temelju:

1. rješenja o rehabilitaciji tijela nadležnog za vođenje kaznene evidencije;
2. pravomoćne sudske odluke o rehabilitaciji;
3. odluke tijela nadležnog za davanje amnestije ili pomilovanja kojom se daje prijevremena rehabilitacija.

(3) Ministarstvo pravosuđa će o činjenici brisanja podataka iz kaznene evidencije za pravnu osobu obavijestiti sudski ili drugi registar u koji je ta pravna osoba upisana.

GLAVA III.

REHABILITACIJA

Pravo na rehabilitaciju

Članak 18.

Počinitelj kaznenog djela koji je pravomoćno osuđen ili je oslobođen kazne ima pravo nakon proteka zakonom određenog vremena i pod uvjetima koji su određeni ovim Zakonom, smatrati se osobom koja nije počinila kazneno djelo, a njezina prava i slobode ne mogu se razlikovati od prava i sloboda osoba koje nisu počinile kazneno djelo.

Nastupanje rehabilitacije

Članak 19.

(1) Nakon izdržane, oprostene ili zastarjele kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetničkog zatvora, odnosno plaćene novčane kazne, osuđene osobe imaju sva prava građanina utvrđena Ustavom, zakonom ili drugim propisima te mogu stjecati sva prava osim onih koja su im ograničena sigurnosnom mjerom ili nastupanjem pravne posljedice osude.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka odnosi se i na počinitelja kaznenog djela prema kojem je izrečena posebna obveza, zaštitni nadzor ili ga je sud oslobodio kazne.

(3) Odredba iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na osobe na uvjetnom otpustu ako njihova prava nisu ograničena posebnim propisima o uvjetnom otpustu.

(4) Pod uvjetom da počinitelj kaznenog djela nije ponovno osuđen zbog novoga kaznenog djela, rehabilitacija nastupa po sili zakona kad proteknu ovi rokovi:

- dvadeset godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu dugotrajnog zatvora,
- petnaest godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora od deset godina ili težu kaznu,
- deset godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora od tri godina ili težu kaznu,
- pet godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora od jedne godine ili teže kazne te kazne maloljetničkog zatvora,
- tri godine od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora do jedne godine, od dana plaćanja novčane kazne, od dana isteka roka provjeravanja kod uvjetne osude, od dana izvršenja rada za opće dobro i od dana pravomoćnosti odluke o oslobođenju od kazne.

(5) Protekom rokova određenih u stavku 4. ovoga članka počinitelj kaznenog djela smatra se neosuđivanim i svaka uporaba podataka o osobi kao počinitelju kaznenog djela zabranjena je, a uporaba tih podataka nema pravni učinak. Rehabilitirana osoba ima pravo nijekati prijašnju osuđivanost i zbog toga ne smije biti pozvana na odgovornost niti imati bilo kakve pravne posljedice.

(6) Rehabilitacija za počinitelje kaznenih djela iz članka 13. stavak 4. ovoga Zakona nastupa po sili zakona protekom dvostrukih rokova iz stavka 4. ovoga članka.

(7) Iznimno od članka 17. stavak 1. ovoga zakona, ako rehabilitacija nastupi za vrijeme trajanja sigurnosne mjera, podaci o osuđivanosti će se brisati s datumom nastupa rehabilitacije, a podaci o sigurnosnoj mjeri brisat će se istekom roka trajanja sigurnosne mjere.

Članak 20.

(1) Kad po zakonu rehabilitacija nastupa protekom određenog vremena i uz uvjet da osuđenik u tom vremenu nije pravomoćno osuđen za novo kazneno djelo, rješenje o rehabilitaciji donosi Ministarstvo po službenoj dužnosti.

(2) Ako Ministarstvo ne raspolaže s podacima na temelju kojih bi moglo valjano odlučiti o nastupu rehabilitacije, uputit će podnositelja zahtjeva da zahtjev podnese prvostupanjskom sudu koji će o tome odlučiti nakon očitovanja nadležnog državnog odvjetnika ako se postupak vodio na njegov zahtjev.

Članak 21.

(1) Ako Ministarstvo ne donese rješenje o rehabilitaciji, osoba čiji se podaci nalaze u kaznenoj evidenciji može tražiti da se utvrdi da je rehabilitacija nastupila po zakonu.

(2) Ako Ministarstvo odbije zahtjev ili ne odluči o zahtjevu u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva, osoba ima pravo pokrenuti upravni spor.

GLAVA IV.

MEĐUNARODNA DOSTAVA PODATAKA IZ KAZNE NE EVIDENCIJE

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

Dostava podataka iz kaznene evidencije državama izvan Europske unije

Članak 22.

Dostava podataka iz kaznene evidencije državama izvan Europske unije vrši se sukladno odredbama međunarodnih ugovora, a ako takvih nema, sukladno Zakonu o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima.

Dostava podataka iz kaznene evidencije državama članicama Europske unije

Članak 23.

(1) Dostava podataka iz kaznene evidencije državama članicama Europske unije (u daljnjem tekstu: EU) o fizičkim osobama vrši se sukladno odredbama članka 23. - 34. ovoga Zakona.

(2) Dostava podataka iz kaznene evidencije državama članicama EU o pravnim osobama vrši se sukladno odredbama međunarodnih ugovora, te ako takvih nema, sukladno Zakonu o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima.

Način dostave podataka iz kaznene evidencije

Članak 24.

(1) Podaci iz kaznene evidencije dostavljaju se drugim državama članicama EU elektroničkim putem korištenjem baze podataka kaznene evidencije povezane u Europski informacijski sustav kaznenih evidencija (ECRIS).

(2) Podaci iz kaznene evidencije dostavljaju se državama članicama EU prema obrascima i kategorizacijama (standardiziranim formatima) utvrđenim propisima EU.

Jezik

Članak 25.

(1) Zahtjev središnjeg tijela države članice EU za dostavu podataka iz kaznene evidencije mora biti upućen Ministarstvu na hrvatskom jeziku, osim u hitnim situacijama kada će Ministarstvo prihvatiti zahtjev upućen na engleskom jeziku.

(2) Odgovor na zahtjev iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo će uputiti na hrvatskom jeziku.

(3) Zahtjev za podacima iz kaznene evidencije Ministarstvo upućuje središnjem tijelu države članice EU na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika te države, odnosno na jednom od službenih jezika institucija EU kojega je ta država prihvatila.

DIO DRUGI

DOSTAVA PODATAKA IZ KAZNE NE EVIDENCIJE BEZ ZAHTJEVA

Dostava podataka o osuđujućoj presudi drugoj državi članici bez zahtjeva

Članak 26.

(1) Nakon upisa u kaznenu evidenciju Ministarstvo će odmah dostaviti središnjem tijelu države članice EU podatke o osuđujućoj presudi izrečenoj na području Republike Hrvatske, kao i o svakoj naknadnoj promjeni ili brisanju podataka iz kaznene evidencije, u odnosu na osobu koja je državljanin te države članice.

(2) Ako je Ministarstvu poznato da osuđena osoba ima državljanstvo više država članica, pa i državljanstvo Republike Hrvatske, podaci o osuđujućoj presudi dostavit će se središnjem tijelu svake od tih država članica.

(3) Kada smatra da se podaci o osuđujućoj presudi smiju dalje proslijediti samo za vođenje kaznenog postupka, Ministarstvo će pri postupanju po odredbama stavaka 1. i 2. ovog članka istodobno o tome obavijestiti Središnje tijelo države članice čiji je državljanin osuđena osoba.

(4) Ministarstvo će, nakon postupanja sukladno stavku 1. odnosno 2. ovoga članka, a po naknadnom zahtjevu središnjeg tijela države članice EU čija je osoba državljanin, dostaviti primjerak osuđujuće presude, kao i sve druge potrebne podatke kako bi se tijelu te države članice omogućilo razmatranje je li prema toj osobi potrebna neka mjera na nacionalnoj razini.

Članak 27.

(1) Prilikom postupanja u skladu s člankom 26. ovoga Zakona, Ministarstvo dostavlja podatke iz članka 6. ovog Zakona.

(2) Ministarstvo će, ako su uneseni u kaznenu evidenciju, dostaviti i slijedeće podatke: imena roditelja osuđenika, klasifikacijski broj i oznaku presude, mjesto počinjenja kaznenog djela i pravne posljedice osude.

(3) Ministarstvo će, ako su dostupni dostaviti sljedeće podatke: broj i vrstu identifikacijske isprave osuđenika, otiske prstiju osuđenika, nadimak, pseudonim ili drugo ime kojim se koristi osuđenik.

Obveza pohrane podataka dostavljenih od država članica EU

Članak 28.

(1) Ministarstvo pohranjuje podatke iz kaznene evidencije o državljaninu Republike Hrvatske dostavljene od središnjeg tijela države članice EU u svrhu njihovog daljnjeg prosljeđivanja sukladno članku 29., 30. i 31. ovoga Zakona. Obveza pohrane odnosi se na podatke iz članka 27. ovoga Zakona.

(2) Ministarstvo vrši promjenu ili brisanje pohranjenih podataka iz stavka 1. ovoga članka kad ga o promjeni ili brisanju obavijesti središnje tijelo države članice EU.

(3) Radi prosljeđivanja podataka Ministarstvo će koristiti samo podatke usklađene prema obavijesti iz stavka 2. ovoga članka.

DIO TREĆI

DOSTAVA PODATAKA IZ KAZNE NE EVIDENCIJE NA TEMELJU ZAH TJEVA

Zahtjev za podacima iz kaznene evidencije druge države članice

Članak 29.

(1) Na traženje suda ili državnog odvjetništva u svrhu vođenja kaznenog postupka ili postupka izvršenja kaznenopravnih sankcija prema osobi koja je državljanin države članice EU, Ministarstvo upućuje središnjem tijelu te države članice zahtjev za podacima iz kaznene evidencije.

(2) Kada zaprimi zahtjev za dostavom općeg ili posebnog uvjerenja iz članka 11. i 13. ovoga Zakona u odnosu na osobu koja je državljanin države članice EU, Ministarstvo upućuje središnjem tijelu te države članice zahtjev za podacima iz kaznene evidencije.

(3) Fizička osoba koja je državljanin Republike Hrvatske može zahtijevati od Ministarstva da uputi središnjem tijelu države članice zahtjev za podacima i povezanim informacijama iz kaznene evidencije koji se odnose na nju.

(4) Fizička osoba koja je državljanin države članice EU može zahtijevati od Ministarstva da uputi središnjem tijelu države članice njezina državljanstva zahtjev za podacima i povezanim informacijama iz kaznene evidencije koji se odnose na nju.

(5) Osobe iz stavka 3. i 4. ovoga članka imaju pravo za sebe tražiti razgledavanje podataka iz kaznene evidencije država članica EU na način predviđen u članku 12. ovoga Zakona.

(6) Zahtjev za podacima iz kaznene evidencije i podacima iz članka 27. stavak 2. i 3. ovoga Zakona podnosi se na propisanom obrascu.

Odgovor na zahtjev za podacima iz kaznene evidencije za potrebe kaznenog postupka

Članak 30.

Na zahtjev središnjeg tijela države članice EU za podacima iz kaznene evidencije o državljaninu Republike Hrvatske za svrhe vođenja kaznenog postupka ili postupka izvršenja kaznenopravne sankcije, Ministarstvo dostavlja:

- a) podatke o osuđujućim presudama izrečenim u Republici Hrvatskoj;
- b) podatke o osuđujućim presudama izrečenim u drugoj državi članici i koji su dostavljeni Ministarstvu nakon stupanja na snagu glave IV. ovog Zakona te pohranjeni u skladu s člankom 28. ovoga Zakona;
- c) podatke o osuđujućim presudama izrečenim u drugoj državi članici i koji su dostavljeni Ministarstvu prije stupanja na snagu glave IV. ovog Zakona i uneseni u kaznenu evidenciju;
- d) podatke o osuđujućim presudama izrečenim u trećoj zemlji, koji su uneseni u kaznenu evidenciju.

Odgovor na zahtjev za podacima iz kaznene evidencije za potrebe izvan kaznenog postupka

Članak 31.

(1) Na zahtjev središnjeg tijela države članice EU za podacima iz kaznene evidencije o državljaninu Republike Hrvatske za svrhe izvan kaznenog postupka ili izvan postupka izvršenja kaznenopravne sankcije, Ministarstvo dostavlja podatke iz članka 30. ovoga Zakona ako su ispunjene pretpostavke za dostavljanje općeg ili posebnog uvjerenja iz članka 11. i 13. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, Ministarstvo će dostaviti samo podatke iz članka 30. točke a), c) i d) ovoga Zakona, ako je prilikom primitka podataka iz članka 30. točke b) od središnjeg tijela druge države članice zaprimila obavijest o zabrani njihova daljnjeg prosljeđivanja u svrhe izvan kaznenog postupka ili izvan postupka izvršenja kaznenopravne sankcije, te će uputiti središnje tijelo države članice EU koja je podnijela zahtjev na državu članicu EU koja je dostavila navedenu obavijest o zabrani prosljeđivanja.

Ograničenja u posebnim situacijama

Članak 32.

(1) Kada zaprimi zahtjev treće države za podacima iz kaznene evidencije koji se odnose na državljanina Republike Hrvatske, Ministarstvo može dostaviti podatke u vezi s osuđujućim presudama koje su dostavile države članice EU samo uz poštivanje ograničenja iz članka 30. i 31. ovoga Zakona.

(2) Kada zaprimi zahtjev središnjeg tijela države članice EU za podacima iz kaznene evidencije koji se odnose na osobu koja nije njezin državljanin, Ministarstvo dostavlja sukladno članku 13. Europske konvencije o uzajamnoj pomoći u kaznenim stvarima:

- a) podatke iz kaznene evidencije o osuđujućim presudama izrečenim na području Republike Hrvatske
- b) podatke iz kaznene evidencije o osuđujućim presudama izrečenim protiv državljanina treće države ili osobe bez državljanstva.

Rokovi i obrazac za odgovor na zahtjev

Članak 33.

(1) Odgovor na zahtjev središnjeg tijela države članice EU iz članka 30. i 31. ovoga Zakona, Ministarstvo dostavlja bez odgađanja, a najkasnije u roku deset radnih dana od dana zaprimanja zahtjeva.

(2) Ako su potrebni dodatni podaci radi utvrđivanja identiteta osobe na koju se zahtjev odnosi, Ministarstvo se bez odgađanja savjetuje sa središnjim tijelom države članice EU koje je podnijelo zahtjev, a odgovor na zahtjev se tada mora dostaviti najkasnije u roku od deset radnih dana od dana zaprimanja dodatnih podataka.

(3) Odgovor na zahtjev središnjeg tijela države članice EU povodom zahtjeva fizičke osobe za podacima iz kaznene evidencije, Ministarstvo dostavlja u roku dvadeset radnih dana od dana zaprimanja zahtjeva.

(4) Odgovor na zahtjev za podacima iz kaznene evidencije dostavlja se na propisanom obrascu uz koji se prilaže i popis osuđujućih presuda.

Korištenje osobnih podataka

Članak 34.

(1) Osobni podaci koje središnje tijelo države članice EU dostavi na zahtjev Ministarstva za podacima iz kaznene evidencije u svrhe kaznenog postupka ili postupka izvršenja kaznenopravne sankcije, mogu se upotrijebiti samo u tu svrhu i uz ograničenja koja su navedena u odgovoru na zahtjev.

(2) Osobni podaci koje je središnje tijelo države članice EU dostavilo na zahtjev Ministarstva za podacima iz kaznene evidencije u svrhe izvan kaznenog postupka ili izvan postupka izvršenja kaznenopravne sankcije mogu se, upotrijebiti samo u svrhu za koju su zatraženi i uz ograničenja koja su navedena u odgovoru na zahtjev.

(3) Iznimno od stavka 1. i 2., osobni podaci koji su dostavljeni Ministarstvu, mogu se koristiti i izvan svrhe navedene u zahtjevu za dostavom podataka iz kaznene evidencije radi sprječavanja neposredne ugroženosti ustavnog poretka i javne sigurnosti.

GLAVA V.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 35.

Ministar nadležan za pravosuđe propisat će oblik i sadržaj obrazaca iz članka 15. stavak 1., članka 24. stavak 2., članka 29. stavak 6. i članka 33. stavak 4. ovoga Zakona Pravilnikom, kojeg će donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 36.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

- odredbe članaka 9., 84., 85. i 86. Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 11/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011 - dopuna)
- Pravilnik o kaznenoj evidenciji (Narodne novine, br. 92/2009 i 108/2009 - ispravak).

Članak 37.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine, osim Glave IV. koja stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Pravne posljedice osude, rehabilitacija i postupanje s podacima iz kaznene evidencije regulirani su u člancima 9., 84., 85. i 86. općeg dijela Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 - ispravak, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011). Međutim, s obzirom da novi Kazneni zakon (Narodne novine, br. 125/2011, koji stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine) kao niti Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008, 76/2009, 80/2011 i 121/2011-pročišćeni tekst) više ne sadrže odredbe koje reguliraju materiju kaznenih evidencija, rehabilitacije i pravnih posljedica osude, jer je zauzeto stajalište da ta materija ne treba biti predmetom regulacije Kaznenog zakona, odnosno Zakona o kaznenom postupku, već posebnog (posebnih) zakona, nužno je donijeti nove propise zakonskog ranga koji će regulirati pravne posljedice osude, rehabilitaciju i kaznene evidencije. Predmetna materija, iako raznorodna, usko je međusobno povezana - pravne posljedice osude nastupaju danom pravomoćnosti odluke kojom je utvrđeno počinjenje kaznenog djela i izrečena kazna i traju određeno vrijeme, rehabilitacija nastupa protekom određenog vremena nakon izdržane, oproštene ili zastarjele kazne zatvora, a sve se veže na podatke iz kaznene evidencije, pa je logično i pravno opravdano o tome donijeti jedan jedinstveni zakon. Uz to, donošenjem ovoga Zakona provest će se usklađenje domaćeg kaznenog zakonodavstva s Konvencijom Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja i s propisima Europske unije o vođenju kaznene evidencije i razmjeni podataka iz takve evidencije. Usklađenje s navedenom Konvencijom provest će se na način da će na temelju ovoga Zakona kaznena evidencija sadržavati i popis počinitelja kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, sve u svrhu da se takvim osobama onemogući ili oteža doticaj s djecom u smislu zasnivanja radnog odnosa ili preuzimanja poslova čije obavljanje podrazumijeva redovite kontakte s djecom. Usklađenje odredbi o vođenju kaznene evidencije (načinu upisa, sadržaju evidencije, dostupnosti i korištenju podataka, razmjeni podataka itd.) s pravnom stečevinom Europske unije odnosi se na usklađenje s Okvirnom odlukom Vijeća 2009/315/PUP o organizaciji i sadržaju razmjene podataka iz kaznenih evidencija između država članica i Odlukom Vijeća 2009/316/PUP o uspostavi Europskog informacijskog sustava kaznenih evidencija temeljem članka 11. Okvirne odluke 2009/315/PUP (tzv. ECRIS). U svezi s dostavom podataka iz kaznene evidencije, ovim se Zakonom uvode dvije vrste uvjerenja – opće uvjerenje sa cjelovitim podacima i posebno uvjerenje s djelomičnim podacima („ciljanim podacima“ za svrhe predviđene posebnim zakonima, npr. za trgovačke sudove, čime je ispunjena GRECO preporuka, ili za ustanove u postupcima zaštite prava i interesa djece i maloljetnika itd.). Određuje se poseban način razgledavanja općeg uvjerenja kada to traži građanin za sebe, a kod davanja podataka iz kaznene evidencije uvodi se mogućnost vođenja upravnog spora ukoliko Ministarstvo pravosuđa (koje vodi kaznenu evidenciju) propusti ili odbije izdati uvjerenje, odnosno dati podatke iz evidencije. Isto tako se predviđa mogućnost pokretanja upravnog spora ako Ministarstvo pravosuđa ne donese rješenje o rehabilitaciji niti odluči o zahtjevu osobe čiji se podaci nalaze u kaznenoj evidenciji da se utvrdi da je rehabilitacija nastupila po zakonu. Posebna zakonodavna novost koja se u ovom predloženom zakonu uvodi jesu odredbe Glave IV. koje su posvećene međunarodnoj dostavi (razmjeni) podataka iz kaznene evidencije. Sadašnje zakonodavno stanje, tj. sadržaj članka 86. Kaznenog zakona nije dostatan da se postigne cilj učinkovite dostave (razmjene), pa je nužno prevesti odredbe podzakonskog ranga, Pravilnika o kaznenoj evidenciji (Narodne

novine, br. 92/2009 i 108/2009 - ispravak) mutatis mutandis u akt zakonskog ranga, dok će budućem pravilniku biti ostavljeno samo propisivanje oblika i sadržaja obrazaca za domaću uporabu i obrazaca ECRIS-a, te eventualno neka tehnička pitanja elektronskog uređenja i vođenja evidencije. U svezi rehabilitacije, sada se postupak za donošenje odluke o rehabilitaciji provodi sukladno odredbama Glave XXIX. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 - ispravak, 58/99, 112/99, 58/2002, 143/2002 - ispravak i 115/2006) koje su i stupanjem na snagu novog Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008, 76/2009, 80/2011 i 121/2011- pročišćeni tekst) ostavljene u primjeni do donošenja posebnog zakona. Ovaj Prijedlog Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji upravo predstavlja taj posebni zakon koji regulira i pravo na rehabilitaciju i nastupanje rehabilitacije, odnosno uvjete i postupak za donošenje odluke o rehabilitaciji.

II. OBJAŠNENJE POJEDINIH ODREDBI

Članak 1.

Članak 1. određuje sadržaj ovoga Zakona, a to je reguliranje pravnih posljedica osude, kaznene evidencije (ustrojstvo, vođenje, dostupnost, davanje i brisanje podataka iz kaznene evidencije i međunarodna razmjena tih podataka) te rehabilitacija. Predmetna materija, iako raznorodna, usko je međusobno povezana - pravne posljedice osude nastupaju danom pravomoćnosti odluke kojom je utvrđeno počinjenje kaznenog djela i izrečena kazna i traju određeno vrijeme, rehabilitacija nastupa protekom određenog vremena nakon izdržane, oprostene ili zastarjele kazne zatvora, a sve se veže na podatke iz kaznene evidencije, pa je logično i pravno opravdano o tome donijeti jedan jedinstveni zakon. Materija koja je sadržaj ovoga Zakona (do) sada je uređena parcijalno kroz nekoliko zakona i podzakonskih akata, a s obzirom na u međuvremenu preuzete određene međunarodne obveze, postojala je i određena podnormiranost materije, posebice u odnosu na međunarodnu razmjenu podataka iz kaznenih evidencija.

Članak 2.

Pravne posljedice osude su (do sada) regulirane člankom 84. važećeg Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 - ispravak, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011) koji propisuje "katalog" pravnih posljedica osude (stavak 2.) i postavlja uvjet da pravne posljedice mogu nastupiti samo ako je počinitelj kaznenog djela počinjenog s namjerom osuđen na kaznu zatvora u trajanju od najmanje jedne godine, a nije primijenjena uvjetna osuda (stavak 3.). Međutim, sam zakonodavac nerijetko je ignorirao ove odredbe Kaznenog zakona, naročito njihovo ograničenje na kaznu zatvora u trajanju od najmanje jedne godine, uz isključenje uvjetne osude (tako npr. Zakon o trgovačkim društvima u članku 239. stavku 2. propisao je da članom uprave dioničkog društva ne može biti osoba koja je kažnjena za određena kaznena djela, pri čemu je dovoljna bilo kakva osuda, slično i članak 118. stavak 4. Zakona o državnim službenicima i namještenicima, članak 27. Zakona o tržištu kapitala itd.). U takvim situacijama kolizije zakona sudovi su davali prednost posebnim zakonima, odbijajući primjenu članka 84. Kaznenog zakona. Tako npr. Upravni sud Republike Hrvatske u Presudi, broj: Us-7639/2005-9, od 29. studenoga 2006. godine navodi da odredba članka 84. stavka 3. KZ ne vrijedi u slučaju prestanka službe prema članku 118. stavku 4. Zakona o državnim službenicima i namještenicima pa je prestanak službe moguć i zbog uvjetne osude službeniku. Povodom te Presude podignuta je ustavna tužba, a Ustavni sud Republike Hrvatske je u Odluci, broj: U-III-365/2007, od 7. svibnja 2009. godine zauzeo stajalište da je odredba članka 118. stavka 4. Zakona o državnim službenicima lex specialis u odnosu na odredbu

članka 84. stavka 3. Kaznenog zakona (i kao takva u skladu s Ustavom Republike Hrvatske). Stoga ovaj Zakon u svezi pravnih posljedica osude određuje vrijeme nastupanja pravnih posljedica osude i vrijeme kada pravne posljedice osude prestaju tj. najdulje dopušteno trajanje, a posebnim zakonima ostavlja određivanje i propisivanje konkretnih vrsta pravnih posljedica osude.

Članak 3.

Člankom 3. propisuje se da kaznenu evidenciju vodi Ministarstvo pravosuđa, a evidenciju odgojnih mjera izrečenih maloljetnim osobama i mlađim punoljetnim osobama ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, te ujedno određuje da je Ministarstvo pravosuđa središnje tijelo Republike Hrvatske nadležno za međunarodnu razmjenu podataka iz kaznenih evidencija.

Članak 4.

Članak 4. određuje subjekte u odnosu na koje se vodi kaznena evidencija. U kaznenu evidenciju se upisuju sve fizičke i pravne osobe pravomoćno osuđene za kaznena djela u Republici Hrvatskoj. Osim toga, kaznena evidencija vodi se i za sve državljane Republike Hrvatske i pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje su osuđene izvan Republike Hrvatske, ako su ti podaci dostavljeni Ministarstvu pravosuđa.

Članak 5.

Odredbom članka 5. određuje se da se kaznena evidencija vodi u informacijskom sustavu te da podaci unijeti u evidenciju moraju biti čuvani i osigurani na način određen posebnim propisima (npr. Zakonom o informacijskoj sigurnosti, Uredbom o mjerama informacijske sigurnosti, Zakonom o zaštiti osobnih podataka).

Članak 6.

Člankom 6. propisuje se sadržaj kaznene evidencije. Taksativno se navode koji se identifikacijski podaci o osuđeniku, podaci o presudi, podaci o kaznenom djelu i kaznenopravnim sankcijama, te podaci o eventualnim izmjenama osude unose u kaznenu evidenciju

Članak 7.

Članak 7. određuje da se podaci u Kaznenu evidenciju upisuju temeljem pravomoćnih sudskih odluka i drugih akata (npr. rješenja o uvjetnom otpustu, potvrde o izdržanoj kazni, obavijesti o izvršenom radu za opće dobro, obavijesti o pomilovanju, rješenja o obustavi izvršavanja kazne zatvora, rješenja o opozivu uvjetne osude i slično).

Članak 8.

Člankom 8. stavkom 1. propisana je obveza sudova i drugih nadležnih tijela (zatvora, kaznionica, ureda za probaciju, Komisije za pomilovanja, tijela nadležnog za odlučivanje o uvjetnom otpustu i dr.) da dostavljaju relevantne podatke za upis u kaznenu evidenciju Ministarstvu pravosuđa. Stavkom 2. posebno je istaknuto da se podaci dostavljaju bez odgode, kao i da Ministarstvo pravosuđa dobivene podatke mora unijeti u kaznenu evidenciju u najkraćem mogućem roku. Naime, potrebno je da svi podaci budu pravovremeno i bez odlaganja dostavljani radi osiguranja potpunosti i pouzdanosti upisanih podataka što je posebno značajno zbog uvođenja neposrednog pristupa podacima upisanim u kaznenu evidenciju sudovima i državnim odvjetništvima u odnosu na osobu za koju je započeo kazneni progon.

Članak 9.

Članak 9. obvezuje Ministarstvo pravosuđa da sudovima i državnim odvjetništvima omogućí neposredan pristup podacima iz kaznene evidencije u odnosu na osobu za koju je započeo kazneni progon, odnosno da to omogućí tijelima kaznenog gonjenja (policiji i državnom odvjetništvu) u svrhu sprječavanja i otkrivanja počinitelja kaznenih djela. To ne znači da bi svi pravosudni dužnosnici, odnosno službenici imali neposredan pristup podacima iz kaznene evidencije, već samo oni koje će Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske odnosno ministar unutarnjih poslova na to ovlastiti posebnom odlukom.

Članak 10.

Odredbe članka 10. definiraju oblik u kojem se dostavljaju podaci iz kaznene evidencije, a to je uvjerenje o podacima iz kaznene evidencije. Uvjerenje može biti opće ili posebno, a razlikuju se po sadržaju i krugu ovlaštenika koji mogu dobiti jedno ili drugo uvjerenje. Opće uvjerenje sadržava cjelovite podatke i može se, osim sudovima i državnim odvjetništvima, dostaviti i nadležnim tijelima koja su taksativno navedena u članku 11. Zakona, dok posebno uvjerenje sadrži tek određene podatke i za određenu zakonom propisanu svrhu daje se ograničenom krugu ovlaštenika. Navedena je odredba rađena po uzoru na njemački Zakon o saveznom centralnom registru (Bundeszentralregister Gesetz), te švicarski Kazneni zakon (StGB). Naime, kod posebnog uvjerenja davanje ograničenih podataka određeno je zakonom propisanom svrhom, jer određeni ovlaštenici ne dobivaju sve podatke, već samo one koji su određeni istom. Cilj takve odredbe je da ti ovlaštenici ne smiju vidjeti sve podatke, već samo one koji su predviđeni takvom svrhom. Druga kaznena djela koja bi osoba koja se provjerava mogla imati u svom dosjeu neće biti razvidna u takvom posebnom uvjerenju. Stavkom 3. definirano je sukladno Zakonu o tajnosti podataka (Narodne novine, br. 79/2007 i 86/2012) da su podaci iz kaznene evidencije neklasificirani podaci te se smiju koristiti samo u službene svrhe. Stavak 4. uvodi ograničenje prema kojem se sukladno članku 6. stavku 1. Zakona o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine, br. 103/2003, 118/2006, 41/2008, 130/2011 i 106/2012 – pročišćeni tekst) podaci iz kaznene evidencije smiju koristiti samo za svrhu za koju su izdani.

Članak 11.

Člankom 11. taksativno su navedeni svi ovlaštenici koji na obrazloženi zahtjev mogu od Ministarstva pravosuđa dobiti cjelovite podatke iz kaznene evidencije za određen osobu. Tako će se podaci iz evidencije dostaviti na zahtjev a) policije, u odnosu na osobu za koju policija poduzima izvide kaznenih djela, b) tijela nadležnog za izvršavanje kaznenopravne sankcije, za osobu u odnosu na koju se odnosi izvršavanje kaznenopravne sankcije, c) nadležnog državnog tijela, u odnosu na osobu za koju je u tijeku postupak pomilovanja ili uvjetnog otpusta, d) nadležnog državnog tijela, kada se radi o povjeravanju određenih poslova i zadataka u državnoj službi osobi za koju se traže ti podaci, e) tijela sigurnosno-obavještajnog sustava, kada traže podatak na temelju posebnih propisa po kojima postupaju, f) tijela nadležnog za boravak, rad ili azil stranaca, za stranca koji traži boravak, rad ili azil u Republici Hrvatskoj, g) tijela nadležnog za odlučivanje o stjecanju hrvatskog državljanstva, za osobu koja je podnijela zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva, h) tijela nadležnog za izdavanje odobrenja za nabavu, držanje, nošenje, sakupljanje, proizvodnju, popravljanje i prepravljanje, promet te prijevoz oružja, u odnosu na osobu koja je podnijela zahtjev za izdavanje nekog od navedenih odobrenja, i) tijela nadležnog za davanje odobrenja za obavljanje djelatnosti proizvodnje, prometa, uporabe ili zbrinjavanja otrova, u odnosu na osobu koja je zatražila izdavanje nekog od navedenih odobrenja, j) tijela nadležnog za davanje odobrenja za proizvodnju i promet lijekovima, za osobu koja traži odobrenje za proizvodnju i promet lijekovima, k) tijela nadležnog za odlučivanje o zahtjevu za promjenu osobnog imena. Nitko

drugi osim pobrojanih u ovom članku, nije ovlašten dobiti cjelovite podatke iz kaznene evidencije za neku određenu osobu, nego je eventualno, u skladu s ovim Zakonom i njegovim člancima 13. i 14., ovlašten podnijeti zahtjev za izdavanje posebnog uvjerenja i tako pribaviti (samo) one podatke na koje, temeljem nekog posebnog zakona, ima pravo.

Slične odredbe nalazimo u austrijskom i njemačkom pravu. Tako relevantni austrijski zakon razlikuje potpune i ograničene obavijesti iz kaznenog registra. Potpuna obavijest iz kaznenog registra (tzv. *volle Auskunft*) izdaje se isključivo za konkretne potrebe određenih državnih institucija kao što su sudovi, državna odvjetništva, sigurnosne službe, financijska policija, službe za poslove vatrenog oružja, službe za poslove putnih isprava te vojne obavještajne službe. U Njemačkoj se pravo na uvid u cjelovite podatke iz Saveznog centralnog registra omogućuje u obliku tzv. *unbeschränkte Auskünfte aus dem Zentralregister* (neograničene obavijesti iz centralnog registra) sukladno člancima 41. i 42. BZRG, koji ovlašćuju državne institucije (sudove, ministarstva, imigracijske službe itd.) na neograničeni uvid u podatke iz registra, ali uz izrazito striktno odredbe o čuvanju podataka kao tajne. Inače se izvadak iz registra može izdati kao neograničen i kao tzv. svjedodžba o vladanju koja se dalje dijeli na tri inačice, ovisno o tome koje osude za koja (lakša) kaznena djela se (ne)upisuju.

Članak 12.

Odredbom članka 12. daje se pravo građaninu (i ovlaštenom predstavniku pravne osobe za tu pravnu osobu) da izvrši uvid u kaznenu evidenciju u odnosu na podatke o sebi (cjelovite podatke, dakle one koje bi se unijele u opće uvjerenje). Ne dopušta se prepisivanje, slikanje ili na bilo koji način umnožavanje podataka iz kaznene evidencije te je stoga propisan postupak u kojem se pred nadležnim općinskim sudom obavlja takvo razgledavanje. Takav postupak je u svezi s načelom iz odredbe članka 14. stavka 1. Zakona po kojoj nitko nema pravo zahtijevati od građanina da podnese dokaze o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti. Naime, kada bi se dopustilo umnožavanje podataka ili prisustvo i drugih osoba (npr. poslodavca), ugrozila bi se zaštita građanina od zlorabe podataka iz kaznene evidencije. Identična ili slična rješenja nalazimo u poredbenom pravu, npr. postupak razgledavanja općeg uvjerenja u Njemačkoj po pravilima zakona o Bundeszentralregister-u.

Članak 13.

Odredbe članka 13. propisuju da, za razliku od općeg uvjerenja iz članka 11. Zakona, posebno uvjerenje sadrži ograničene (djelomične podatke) iz kaznene evidencije, a izdaje se samo za posebno propisanu svrhu u posebnom zakonu (npr. ono će sadržavati tek odgovor o tome da li je određena osoba osuđivana za određena kaznena djela). Tako će se trgovačkim sudovima ovlaštenim za upis u sudski registar posebnim uvjerenjem dostavljati podaci o izrečenoj sigurnosnoj mjeri zabrane obavljanja određene djelatnosti ili dužnosti osobi osnivača ili osobi ovlaštenoj za zastupanje i predstavljanje subjekta upisa (navedeno ujedno predstavlja i usklađenje s preporukama GRECO). Odredbe stavka 4. ovoga članka ujedno predstavljaju temelj po kojem je u okviru kaznene evidencije sadržan popis počinitelja kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta. To su počinitelji kaznenih djela iz Glave XVII. Kaznena djela spolnog iskorištavanja i zlostavljanja djeteta Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 125/2011), te kaznenih djela iz članka 154. stavak 1. točka 2; članka 154. stavci 2. i 3., članka 155. stavak 2. i članka 156. stavak 1. Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 125/2011) kada su počinjena prema žrtvi posebno ranjivoj zbog njezine dobi, kaznenog djela iz članka 106. stavak 2. i članka 106. stavak 3. Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 125/2011), kaznenih djela iz članka 175. stavak 2., članka 178. stavak 3., članka 188. stavak 4. i 5., članka 191. stavak 2., članka 192., članka 193. stavak 2., članka 194., članka 195. stavak 1, stavak 4., stavak 5. i stavak 6., članka 196., članka 197., članaka 197a i članak 198.

Kaznenog zakona (Narodne novine, b.j 110/97, 27/98 - ispravak, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 11/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007 i 152/2008). Posebnim uvjerenjem će se dostavljati podaci o počinitelju navedenih kaznenih djela sudovima, tijelima javne vlasti i ustanovama u postupcima zaštite prava i interesa djece kao i u postupcima povjeravanja određenih poslova i zadataka u radu s djecom.

Članak 14.

Odredba članka 14. stavka 1. je načelne prirode, a odnosi se na zabranu da se od građanina traži da podnese dokaze o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti. Iznimno, odredba članka 14. stavka 2. propisuje da kada se radi o zasnivanju radnog odnosa ili povjeravanju poslova čije obavljanje podrazumijeva redovite kontakte s djecom poslodavac može zahtijevati izdavanje posebnog uvjerenja o podacima o osuđivanosti za točno određena kaznena djela navedena u članku 13. stavak 4., uz suglasnost osobe za koju se podaci iz kaznene evidencije traže. Traženje suglasnosti osobe za pribavu posebnog uvjerenja za ovu specifičnu svrhu očekivano će preventivno djelovati te će isključiti kandidiranje za zanimanja kojima se dolazi u redovite kontakte s djecom počinitelja takvih kaznenih djela.

Članak 15.

Odredba stavka 1. propisuje sadržaj i formu zahtjeva kako bi se sa sigurnošću mogle utvrditi sve zakonske pretpostavke za davanje podataka iz kaznene evidencije. Odredbom stavka 2. ostavlja se mogućnost podnošenja takvog zahtjeva u elektronskoj formi ako to opravdavaju posebnosti konkretne situacije (npr. osobita žurnost).

Članak 16.

Nerazumljiv ili nepotpun zahtjev za izdavanje podataka iz kaznene evidencije vratit će se podnositelju da ga u propisanom roku dopuni. Ako se zahtjev ocijeni kao neosnovan, o tome će se donijeti rješenje protiv kojeg podnositelj može pokrenuti upravni spor. Tako Zakon uvodi novost u smislu da aktu o davanju podataka iz kaznene evidencije daje karakter upravnog akta.

Članak 17.

Odredbe članka 17. o brisanju podataka iz kaznene evidencije u svezi su s odredbama članka 19. stavaka 5., 6. i 7. (nastupanje rehabilitacije) ovoga Zakona. Naime, protekom rokova iz članka 19. stavaka 5., 6. i 7. podaci se brišu potpuno i trajno. To ujedno znači da nema niti smije postojati tzv. historijski izvadak iz kaznene evidencije iz kojeg bi bile vidljive osude u odnosu na koje je počinitelj već rehabilitiran i ne smatra se više osuđivanom osobom. U stavku 2. je propisano na temelju kojih akata se brišu podaci iz kaznene evidencije. Kad se radi o brisanju podataka koji se odnose na pravnu osobu, o tome treba biti obaviješten sudski ili drugi registar u koji je ta pravna osoba upisana. Naime, u sudski se registar, sukladno Zakonu o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (članak 22.) dostavlja podatak o izrečenoj kazni ili sigurnosnoj mjeri pravnoj osobi, zbog čega je potrebno po brisanju istih podataka iz kaznene evidencije obavijestiti registar u koji je pravna osoba upisana kako bi se evidentirano brisanje osude i omogućila rehabilitacija pravne osobe.

Članak 18.

Odredbom ovog članka preuzima se temeljno načelo o pravu na rehabilitaciju. Rehabilitacija predstavlja institut na temelju kojeg se osuđenoj osobi omogućava ponovna uspostava statusa građanina čija se prava i slobode ne mogu razlikovati od prava i sloboda osoba koje nisu počinile kazneno djelo. Uvjet za nastupanje rehabilitacije po sili zakona je da počinitelj kaznenog djela koji se rehabilitira u određenom roku nije ponovno pravomoćno osuđen za

novo kazneno djelo (u tom slučaju rokovi za rehabilitaciju počinju teći prema presudi za to novo kazneno djelo). Time ovaj Zakon ukida dosadašnje rješenje propisano člankom 473. stavkom 2. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/2002, 143/2002 i 115/2006) po kojemu se u postupku donošenja rješenja o rehabilitaciji vrši provjera da li se protiv osuđivane osobe vodi drugi kazneni postupak za kakvo novo kazneno djelo počinjeno prije proteka roka propisanog za brisanje osude, a ako je takav kazneni postupak u tijeku, postupak za donošenje rješenja o rehabilitaciji se prekida. Navedeno sadašnje rješenje je protivno načelu o presumpciji nevinosti, pa se Zakonom određuje jedino uvjet da osuđenik nije ponovno pravomoćno osuđen zbog novog kaznenog djela. Osuđivana osoba nakon proteka roka za rehabilitaciju ima pravo nijekati svoju osuđivanost i zbog toga ne može biti pozvana na odgovornost niti može imati bilo kakve pravne posljedice. Neće se smatrati da je dala lažne podatke o sebi (npr. u životopisu) ili da je dala neistiniti odgovor na izričito postavljeno pitanje ako nakon što je nastupila rehabilitacija izjavi da nikada nije bila osuđivana.

Članak 19.

Ovaj članak propisuje duljinu rokova za nastupanje rehabilitacije. Protekom tih rokova počinitelj se smatra neosuđivanom osobom i svaka uporaba podataka o njemu kao osobi koja je bila počinitelj kaznenog djela je zabranjena, a u slučaju uporabe ne može imati i nema nikakav pravni učinak. Vrijeme nastupa rehabilitacije sada je regulirano člankom 85. Kaznenog zakona, a Zakon ovom odredbom uvodi neke dulje rehabilitacijske rokove:

- dvadeset godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu dugotrajnog zatvora (sada petnaest godina)
- petnaest godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora od deset godina ili težu kaznu (sada deset godina)
- deset godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora od tri godina ili težu kaznu (sada pet godina kod osude na kaznu od pet godina ili težu kaznu)
- pet godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora od jedne godine ili teže kazne te kazne maloljetničkog zatvora,
- tri godine od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora do jedne godine, od dana plaćanja novčane kazne, od dana isteka roka provjeravanja kod uvjetne osude, od dana izvršenja rada za opće dobro i od dana pravomoćnosti odluke o oslobođenju od kazne.

Analizom poredbenog prava uočava se da mnoge zemlje imaju (znatno) dulje rokove rehabilitacije u odnosu na rokove propisane u važećem Kaznenom zakonu. Tako primjerice zakonodavstvo Francuske predviđa sljedeće rehabilitacijske rokove: Za fizičke osobe kod novčane kazne ili kazne zatvora do jedne godine predviđen je rehabilitacijski rok od tri godine, za jedinstvenu kaznu zatvora do deset godina ili za više zatvorskih kazne koje ukupno ne prelaze pet godina, rehabilitacija nastupa nakon razdoblja od deset godina od isteka izdržane kazne, odnosno od isteka roka zastare. Za pravne osobe određeni su drugačiji rehabilitacijski rokovi, pa rehabilitacija nastupa kod novčane kazne pet godina nakon njezinog plaćanja, a kod ostalih kazni, pet godina nakon izvršenja kazne. U Njemačkoj se rehabilitacijski rokovi određuju također prema težini izrečene kazne, a svrstane su u četiri kategorije. Ovisno o kategoriji, upis se briše nakon pet, deset, petnaest ili dvadeset godina, dok se za kazne doživotnog zatvora i izrečene sigurnosne mjere smještanja u psihijatrijsku ustanovu upis iz registra ne briše. Švicarsko pravo predviđa još dulje rehabilitacijske rokove: tako za bezuvjetnu kaznu zatvora dulju od pet godina rehabilitacija nastupa nakon dvadeset godina plus duljina trajanja kazne po presudi plus trajanje već upisane kazne zatvora. Za

bezuovjetnu kaznu zatvora u trajanju od jedne do pet godina rehabilitacija nastupa nakon petnaest godina plus duljina trajanja kazne po presudi plus trajanje već upisane kazne zatvora. Za bezuvjetnu kaznu zatvora manju od jedne godine rehabilitacija nastupa nakon deset godina plus duljina trajanja kazne po presudi plus trajanje već upisane kazne zatvora.

Stavkom 6. propisuje se da za počinitelje taksativno navedenih kaznenih djela iz članka 13. stavak 4. Zakona (kaznena djela seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece) rehabilitacija nastupa protekom dvostruko duljih rokova od rokova iz stavka 5. ovoga članka. Na taj način će počinitelji tih kaznenih djela biti (dvostruko) dulje u sustavu kaznene evidencije što će preventivno ojačati zaštitu djece od takvih počinitelja kaznenih djela (npr. za dulje vrijeme će imati onemogućen ili otežan pristup djelatnostima i zanimanjima koja podrazumijevaju redovite kontakte s djecom). Ovakvi rokovi rehabilitacije rađeni su po uzoru na Konvenciju Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja koju je Republika Hrvatska ratificirala 2011. godine. S obzirom da je nastupanje rehabilitacije usko povezano s brisanjem podataka iz kaznene evidencije, u stavku 7. ovoga članka propisano je da u slučaju kada je nastupila rehabilitacija, ali još nije isteklo vrijeme trajanja sigurnosne mjere, podaci o sigurnosnoj mjeri će ostati zabilježeni, iako će se podaci o osuđivanosti obrisati.

Članak 20.

Odredbe članka 20. propisuju da po proteku rehabilitacijskog roka, i uz uvjet da osuđenik u tom vremenu nije pravomoćno osuđen za novo kazneno djelo, Ministarstvo pravosuđa donosi rješenje o rehabilitaciji po službenoj dužnosti, ali ako ne raspolaže podacima na temelju kojih bi to moglo učiniti, zahtjev za utvrđenje da je nastupila rehabilitacija može se podnijeti prvostupanjskom sudu. Naime, u praksi se povremeno javljaju slučajevi u kojima se traži da se utvrdi rehabilitacija po presudama koje su donijete prije nego je u Ministarstvu pravosuđa ustrojeno vođenje kaznene evidencije pa u nju nisu bile unijete, niti Ministarstvo o njima raspolaže s podacima na temelju kojih bi se moglo odlučiti o nastupu rehabilitacije.

Članak 21.

Ministarstvo pravosuđa donosi rješenje o rehabilitaciji po službenoj dužnosti. Odredba članka 21. regulira situaciju kad Ministarstvo propusti donijeti takvo rješenje, odnosno ako u propisanom roku ne odluči o zahtjevu za donošenje rješenja o rehabilitaciji (pravo na pokretanje upravnog spora).

Članci 22. i 23.

Člancima 22. i 23. određuje se mjerodavno pravo kad je u pitanju međunarodna razmjena podataka iz kaznene evidencije. Primjena mjerodavnog propisa ovisi o tome da li se razmjena podataka obavlja s državama članicama Europske unije ili trećim državama te da li se razmjenjuju podaci o fizičkim ili pravnim osobama. U odnosu na dostavu podataka s trećim državama (državama nečlanicama) upućuje se na primjenu odredbi međunarodnih ugovora i, supsidijarno ili ako takvih nema, odredbi Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima. Isto važi i za dostavu podataka unutar Europske unije kada se radi o podacima iz kaznene evidencije koji se odnose na pravne osobe. U odnosu na dostavu podataka o fizičkim osobama iz kaznene evidencije u okvirima Europske unije primjenjuju se primarno odredbe Glave IV., a podredno odredbe međunarodnih ugovora i odredbe Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima.

Članak 24.

Člankom 24. određen je način dostave podataka te obvezatno korištenje obrazaca i klasifikacija prilikom razmjene podataka iz kaznene evidencije s drugim državama članicama. Dostava podataka drugoj državi članici obavlja se elektroničkim putem. Propisi EU koji se implementiraju ovom Glavom Zakona predviđaju uspostavu Europskog informacijskog sustava kaznenih evidencija (ECRIS-a). Uspostavom ECRIS sustava između nacionalnih kaznenih evidencija podaci će se razmijenjivati elektroničkim putem uz korištenje standardiziranih obrazaca i klasifikacija. Svrha je ovakvog načina razmjene podataka osigurati što je moguće žurniju razmjenu podataka iz kaznene evidencije, a svakako unutar vremenskih okvira predviđenih člankom 26. i 33. Zakona. Prilikom razmjene podataka koriste se standardizirani obrasci (npr. zahtjev za podacima iz kaznene evidencije) i klasifikacije koje sadrže niz šifri za označavanje relevantnih informacija (npr. svako kazneno djelo je označeno zasebnom šifrom). Osnovni cilj ovih obrazaca i klasifikacija je osigurati razmjenu podataka koji će omogućiti lako razumijevanje zaprimljenih podataka iz kaznene evidencije u uvjetima Europske unije koja ima 23 službena jezika (odnosno 24 službena jezika po pristupanju Republike Hrvatske u Europsku uniju).

Članak 25.

Člankom 24. stavkom 1. Zakona određeno je da zahtjev za podacima iz kaznene evidencije Republike Hrvatske mora biti sastavljen na hrvatskom jeziku. Iznimno, u situacijama hitnosti biti će prihvaćen zahtjev za dostavom podataka iz kaznene evidencije upućen na engleskom jeziku. Da li se radi o situaciji hitnosti može se utvrditi putem izravnog kontakta s nadležnom osobom u središnjem tijelu države članice koja je uputila zahtjev. Naime, svaki zahtjev za dostavom podataka iz kaznene evidencije sadrži kontakt podatke o tijelu i nadležnoj osobi koja zahtjeva podatke. U svakom slučaju, Ministarstvo odgovor na zahtjev upućuje na hrvatskom jeziku. Člankom 25. stavkom 3. Zakona propisano je da Ministarstvo upućuje zahtjev za podacima iz kaznene evidencije drugoj državi članici na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika te države članice.

Članci 26. i 27.

Člankom 26. regulira se dostava podataka drugoj državi članici bez posebnog zahtjeva. Riječ je o slučajevima kada je državljanin države članice pravomoćno osuđen na teritoriju Republike Hrvatske. U takvim situacijama Ministarstvo je dužno u najkraćem mogućem roku, po upisu u kaznenu evidenciju, obavijestiti državu članicu čiji je državljanin pravomoćno osuđen. Isto tako, Ministarstvo je dužno obavijestiti tu državu članicu o svakoj promjeni upisanih podataka (npr. u slučaju kada nastupi rehabilitacija). U članku 26. stavku 3. predviđena je mogućnost da Ministarstvo, prilikom dostave podataka sukladno članku 26. stavku 1. i 2., obavijesti drugu državu članicu da dostavljene podatke smije li dalje prosljeđivati (drujoj državi članici) za svrhe izvan kaznenog postupka. Ovakvu obavijest Ministarstvo daje sukladno relevantnim odredbama ovoga Zakona koje reguliraju pristup podacima iz kaznene evidencije izvan konteksta kaznenog postupka. Na taj način omogućuje se poštivanje propisa Republike Hrvatske glede dostupnosti podatka iz kaznenih evidencija za svrhe izvan kaznenog postupka.

Nakon što je drugoj državi članici dostavljena obavijest o osuđujućoj presudi u odnosu na njezina državljanina, u članku 26. stavku 4. Zakona predviđena je mogućnost dostave primjerka osuđujuće presude i naknadnih mjera, kao i drugih podataka. Ovakva dostava vrši se po posebnom zahtjevu države članice a koji je postavljen u svrhu razmatranja je li prema toj osobi potrebna neka mjera na nacionalnoj razini te države članice. Obavještanje druge države članice o osuđujućoj presudi izrečenoj prema njezinu državljaninu na teritoriju Republike Hrvatske vrši se dostavom podataka koji su određeni u članku 27. Zakona.

Članak 28.

Člankom 28. regulira se postupanje Ministarstva kada zaprimi podatak o osuđujućoj presudi izrečenoj na području države članice prema državljaninu Republike Hrvatske. Pohrana podataka ima dvojaku funkciju: 1) omogućiti će tijelima Republike Hrvatske da dobiju potpunu i točnu informaciju o ranijoj osuđivanosti hrvatskih državljanina ne samo temeljem presuda izrečenih na području Republike Hrvatske, nego i temeljem presuda izrečenih na području drugih država članica, 2) omogućit će Ministarstvu da postane referentna točka kojoj će druge države članice upućivati zahtjeve radi dobivanja informacije o osuđivanosti hrvatskih državljanina na području Europske unije.

Članak 29.

Svrha je članka 29. definirati pod kojim uvjetima se tijelima Republike Hrvatske odnosno drugim ovlaštenim subjektima osigurava, posredstvom Ministarstva, pristup podacima iz kaznene evidencije druge države članice. Ministarstvo ovakav pristup omogućuje putem slanja posebnog zahtjeva drugoj državi članici za podacima iz njezine kaznene evidencije. Prema članku 9. Zakona sudovi i državna odvjetništva imaju neposredan pristup kaznenoj evidenciji. Kad se u Republici Hrvatskoj vodi kazneni postupak protiv državljanina druge države članice, sud i državno odvjetništvo u ostvarivanju neposrednog pristupa podacima iz kaznene evidencije (prema članku 9. Zakona) možda raspolažu samo podacima o osuđivanosti u Republici Hrvatskoj, a nemaju i potpunu informaciju o ranijoj osuđivanosti na čitavom području Europske unije. Kako bi se to omogućilo, člankom 29. stavkom 1. predviđeno je da Ministarstvo, na traženje suda ili državnog odvjetništva, upućuje poseban zahtjev za podacima iz kaznene evidencije državi članici protiv čijeg se državljanina vodi kazneni postupak. Prema člancima 11. i 13. Zakona, Ministarstvo na zahtjev točno određenih tijela Republike Hrvatske, odnosno drugih pravnih subjekata, dostavlja opća ili posebna uvjerenja o podacima iz kaznene evidencije. Navedena uvjerenja ograničena su na podatke iz kaznene evidencije Republike Hrvatske što, u slučaju kada se radi o državljaninu druge države članice, predstavlja ograničenu informaciju o njegovoj ranijoj osuđivanosti na području Europske unije. Stoga je u članku 29. stavku 2. Zakona predviđeno da Ministarstvo, kada zaprimi zahtjev iz članaka 11. i 13. koji se odnosi na državljanina druge države članice, uputi poseban zahtjev za podacima iz kaznene evidencije državi članici o čijem je državljaninu riječ. Člankom 29. stavkom 3., 4. i 5. regulirane su pretpostavke pod kojima fizičke osobe, posredstvom Ministarstva, ostvaruju pristup podacima iz kaznene evidencije druge države članice. Zahtjev za podacima iz kaznene evidencije dostavlja se drugoj državi članici na propisanom obrascu i sukladno relevantnim aktima Europske unije.

Članak 30.

Članak 30. regulira postupanje Ministarstva u slučaju kada dobije zahtjev za podacima iz kaznene evidencije koji se odnosi na hrvatskog državljanina protiv kojeg se vodi kazneni postupak ili postupak izvršenja kaznenopravne sankcije u drugoj državi članici. U takvom slučaju, po zaprimanju zahtjeva i u roku propisanom u članku 33. Zakona, Ministarstvo je dužno odgovoriti slanjem odgovarajućih podataka.

Članak 31.

Članak 31. regulira postupanje Ministarstva u slučaju kada dobije zahtjev za podacima iz kaznene evidencije koji se odnosi na hrvatskog državljanina za svrhe izvan kaznenog postupka ili postupka izvršenja kaznenopravne sankcije (npr. za potrebe zapošljavanja). U takvom slučaju, po zaprimanju zahtjeva i u roku propisanom u članku 33. Zakona, Ministarstvo odgovara na zahtjev ukoliko su ispunjene pretpostavke propisane člancima 11. i 13. Zakona. Time se osigurava da relevantni hrvatski propis određuje mogućnost pristupa

podacima iz kaznene evidencije kada svrha postavljanja zahtjeva nije vezana za vođenje kaznenog postupka ili postupka izvršenja kaznenopravne sankcije. U slučaju da su ispunjene pretpostavke za davanje odgovora na zahtjev, dostavljaju se podaci navedeni u članku 30. Zakona. Iznimka vrijedi u slučaju kada je prilikom dostave podataka iz članka 30. točke b) Zakona zaprimljena obavijest o nemogućnosti njihova daljnjeg prosljeđivanja u svrhe izvan kaznenog postupka. Riječ je o situaciji kada je hrvatski državljanin osuđen na području druge države članice koja je prilikom dostavljanja podataka o njegovoj osuđivanosti postavila dodatno ograničenje – nemogućnost daljnjeg prosljeđivanja podatka kada se oni traže za svrhe izvan kaznenog postupka ili postupka izvršenja kaznenopravne sankcije. U pravilu, država članica će postaviti takvo ograničenje kako bi omogućila poštivanje vlastitih pravila o pristupu kaznenoj evidenciji za svrhe izvan kaznenog postupka. U opisanoj situaciji, Ministarstvo dostavlja podatke iz članka 30. točke a), c) i d) Zakona te se državu članicu koja je postavila zahtjev upućuje na državu koja je postavila ograničenje.

Članak 32.

Članak 32. predviđa posebna ograničenja u slučaju kada Ministarstvo (a) zaprimi zahtjev treće države za podacima iz kaznene evidencije koji se odnose na državljanina Republike Hrvatske, odnosno (b) zaprimi zahtjev druge države članice za podacima iz kaznene evidencije koji se odnose na osobu koja nije njezin državljanin.

Članak 33.

Članak 33. definira rokove za postupanje po zaprimljenom zahtjevu za podacima iz kaznene evidencije. Odgovor na zahtjev za podacima iz kaznene evidencije dostavlja se drugoj državi članici na propisanom obrascu i sukladno relevantnim aktima EU.

Članak 34.

Članak 34. predviđa obvezu korištenja osobnih podataka, koji su zaprimljeni od druge države članice povodom zahtjeva Ministarstva, isključivo u skladu sa svrhom radi koje su podaci traženi i koja je navedena u zahtjevu. Iznimno, mogu se koristiti i izvan svrhe navedene u zahtjevu radi sprječavanja neposredne i teške štete po javnu sigurnost.

Članak 35.

Ministar nadležan za pravosuđe propisat će oblik i sadržaj obrazaca iz članka 14. stavak 1., članka 23. stavak 2., članka 28. stavak 6. i članka 32. stavak 4. ovoga Zakona Pravilnikom, kojeg će donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 36.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članka 9., 84., 85. i 86. Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 - ispravak, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011) i Pravilnik o kaznenoj evidenciji (Narodne novine, br. 92/2009 i 108/2009 - ispravak).

Članak 37.

Ovaj Zakon bit će objavljen u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine, osim odredaba Glave IV. koje stupaju na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju. Tako bi Zakon stupio na snagu istog dana kad i Kazneni zakon (Narodne novine, broj 125/2011).

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona potrebno je osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske u iznosu od 583.000,00 kuna.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je u prvom čitanju Prijedloga zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji, nakon rasprave, donio na 5. sjednici, 28. rujna 2012. godine sljedeći zaključak: „1. Prihvaća se Prijedlog zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji. 2. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi upućuju se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.“

Predlagatelj je dopunio članak 2. stavak 3. na način da se iza riječi „izdržane“ stavlja zarez i dodaju riječi „oproštene ili zastarjele“. To je bilo potrebno stoga što pravne posljedice osude traju određeno propisano vrijeme nakon izdržane kazne zatvora, kao i nakon oprostene ili zastarjele kazne zatvora, te je time ujedno usklađen izričaj s člankom 19. stavkom 1. Zakona.

Predlagatelj je ispravio pogrešku u pisanju u članku 5. na način da je riječ: „informacije“ zamijenio riječju: „informacijske“.

Predlagatelj je izmijenio odredbu članka 37. o stupanju Zakona na snagu na način da Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine, iz razloga da se tako uskladi sa stupanjem na snagu Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 125/2011).

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJA SU DANA NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJA PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

Predlagatelj nije prihvatio prijedloge koje su na tekst Prijedloga zakona u prvom čitanju u Hrvatskome saboru iznijeli klubovi zastupnika, odnosno pojedini saborski zastupnici, kako slijedi:

Klub zastupnika Hrvatskih laburista – Stranke rada, iako pozdravlja udvostručenje trajanja rokova za rehabilitaciju počinitelja kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djece, ipak predlažu da se odrede još dulji rokovi čuvanja takvih podataka u kaznenoj evidenciji. Prijedlog nije prihvaćen stoga što predloženi Zakon produljuje rehabilitacijske rokove kakvi su sada na snazi, a na takvo produljenje udvostručuje rehabilitacijske rokove za počinitelje predmetnih kaznenih djela. Takva odredba praktično znači vrlo duge rehabilitacijske rokove za teška kaznena djela, dok bi daljnje produljenje rokova za lakša kaznena djela predstavljalo onemogućavanje socijalne rehabilitacije osuđenika.

Klub zastupnika Hrvatske demokratske zajednice predlaže da se odredba članka 14. stavka 2. uklopi u članak 13. stavak 4. (poslodavac na poslovima rada s djecom) te predlaže da postupanje Ministarstva pravosuđa po članku 13. stavku 3. bude isto kao postupanje po

članku 13. stavku 2. (dostava podataka po službenoj dužnosti). Nije prihvaćen prijedlog glede odredbe iz članka 14. stavka 2., jer je ta odredba povezana s odredbama iz stavaka 1. i 3. te čini cjelinu članka 14., pa bi njezino izdvajanje bilo nomotehnički neopravdano. Također, nije prihvaćen prijedlog glede odredbe članka 13. stavka 3., jer se radi o registrima koji nisu ili ne moraju biti unaprijed poznati Ministarstvu pravosuđa (za razliku od trgovačkih sudova ovlaštenih za upis u sudski registar iz članka 13. stavka 2.).

Zastupnica Ingrid Antičević Marinović predlaže uvođenje zabrane obavljanja političke dužnosti kao pravnu posljedicu osude, te predlaže da se razmisli o skraćanju rokova za rehabilitaciju. Prijedlozi nisu prihvaćeni stoga što se konkretne pravne posljedice osude propisuju posebnim zakonima (pa bi tako zabranu obavljanja političke dužnosti mogao propisati zakon koji regulira tu materiju), a rokovi rehabilitacije određeni su, prema mišljenju predlagatelja, primjerenom ravnotežom između svrhe čuvanja i korištenja podataka iz kaznene evidencije s jedne strane i omogućavanja socijalne rehabilitacije osuđenika s druge strane.

TEKST ODREDBA VAŽEĆIH ZAKONA KOJE PRESTAJU VAŽITI

Kazneni zakon (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011)

Pravo na rehabilitaciju

Članak 9.

Počinitelj kaznenog djela koji je pravomoćno osuđen ili je prema njemu primijenjena mjera upozorenja ili je oslobođen kazne ima pravo, nakon proteka određenog vremena i pod uvjetima koji su određeni zakonom, smatrati se osobom koja nije počinila kazneno djelo a njezina prava i slobode ne mogu se razlikovati od prava i sloboda osoba koje nisu počinile kazneno djelo.

Pravne posljedice osude

Članak 84.

(1) Pravne posljedice osude zbog počinjenog kaznenog djela mogu se propisati samo zakonom.

(2) Pravne posljedice koje se mogu propisati jesu:

- prestanak radnog odnosa,
- prestanak obavljanja određenih poslova u državnim tijelima ili zabrana preuzimanja takvih poslova,
- gubitak vojnog čina,
- oduzimanje državnih odličja i priznanja.

(3) Pravne posljedice mogu nastupiti samo ako je počinitelj kaznenog djela počinjenog s namjerom osuđen na kaznu zatvora u trajanju od najmanje jedne godine, a nije primijenjena uvjetna osuda.

(4) Pravne posljedice nastupaju danom pravomoćnosti odluke kojom je utvrđeno počinjenje kaznenog djela i izrečena kazna prema stavku 1. i 3. ovoga članka.

(5) Zabrana preuzimanja poslova u državnoj službi prestaje pet godina nakon nastupanja pravne posljedice.

Rehabilitacija

Članak 85.

(1) Nakon izdržane, oprostene ili zastarjele kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetničkog zatvora osuđene osobe imaju sva prava građanina utvrđena Ustavom, zakonom ili drugim propisima, te mogu stjecati sva prava osim onih koja su im ograničena sigurnosnom mjerom ili nastupanjem pravne posljedice osude.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka odnosi se i na počinitelja kaznenog djela prema kojem je primijenjena mjera upozorenja ili ga je sud oslobodio kazne.

(3) Odredba iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na osobe na uvjetnom otpustu ukoliko njihova prava nisu ograničena posebnim propisima o uvjetnom otpustu s izdržavanja kazne zatvora.

(4) Protekom rokova određenih u stavku 5. ovoga članka počinitelj kaznenog djela smatra se neosuđivanim i svaka uporaba podataka o građaninu kao počinitelju kaznenog djela zabranjena je, a u slučaju uporabe nema pravni učinak. Rehabilitirani građanin ima pravo nijekati prijašnju osuđivanost i zbog toga ne može biti pozvan na odgovornost niti može imati bilo kakve pravne posljedice.

(5) Pod uvjetom da počinitelj kaznenog djela nije ponovno osuđen zbog novoga kaznenog djela rehabilitacija nastupa po sili zakona kad proteknu ovi rokovi:

- petnaest godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu dugotrajnog zatvora,
- deset godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora od deset godina ili težu kaznu,
- pet godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora od pet godina ili težu kaznu,
- tri godine od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora do pet godina, kaznu maloljetničkog zatvora i novčanu kaznu, od isteka roka provjeravanja kod uvjetne osude i od pravomoćnosti odluke o sudskoj opomeni ili oslobođenju od kazne.

(6) Rehabilitacija ne može nastupiti za vrijeme trajanja sigurnosnih mjera.

Podaci iz kaznene evidencije

Članak 86.

(1) Podaci iz kaznene evidencije mogu se dati samo sudovima i državnim odvjetništvima kad se radi o kaznenom postupku protiv osobe za koju se traže podaci ili kad je u tijeku postupak za njezino pomilovanje.

(2) Podaci iz kaznene evidencije mogu se iznimno dati državnim tijelima na njihov obrazloženi zahtjev kad se radi o povjeravanju određenih poslova i zadataka u državnoj službi osobi za koju se traže ti podaci.

(3) Podaci iz kaznene evidencije o počinitelju kaznenog djela za kazneno djelo iz glave XIV. ovoga Zakona koje je počinjeno prema djetetu ili maloljetnoj osobi mogu se iznimno i na njihov obrazloženi zahtjev dati na uvid ustanovama kojima su djeca ili maloljetnici povjereni na obrazovanje, odgoj, njegu ili skrb.

(4) Podaci iz kaznene evidencije o izrečenoj sigurnosnoj mjeri zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti o počinitelju kaznenog djela iznimno će bi dostavljeni tijelima nadležnim za vođenje upisnika osoba koje obavljaju određene djelatnosti.«

(5) Kaznenom evidencijom mogu se u okviru svoje zakonske ovlasti koristiti i tijela unutarnjih poslova radi otkrivanja počinitelja kaznenog djela. Navedeni podaci smatraju se profesionalnom tajnom.

(6) Nitko nema pravo zahtijevati od građana da podnesu dokaze o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti.

(7) Građanin ima pravo tražiti podatke iz kaznene evidencije za sebe samo ako dokaže da su mu ti podaci potrebni radi ostvarivanja prava u stranoj državi.

Odredbe Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/2002, 143/2002 i 115/2006) za koje je Zakonom o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 152/2008) propisano da prestaju važiti donošenjem posebnog (tj. ovoga) Zakona

Glava XXIX.

Postupak za donošenje odluke o rehabilitaciji

Članak 473.

- (1) Kad po zakonu rehabilitacija nastupa protekom određenog vremena i uz uvjet da osuđenik u tom vremenu ne počini novo kazneno djelo, rješenje o rehabilitaciji donosi po službenoj dužnosti tijelo nadležno za vođenje kaznene evidencije.
- (2) Prije donošenja rješenja o rehabilitaciji obaviti će se potrebna provjeravanja, a osobito će se prikupiti podaci o tome je li protiv osuđenika u tijeku kazneni postupak za kakvo novo kazneno djelo počinjeno prije protoka roka propisanog za brisanje osude. Ako je kazneni postupak u tijeku prekinut će se postupak za donošenje odluke o rehabilitaciji.
- (3) Podaci o kaznenom djelu za koje je nastupila rehabilitacija ne mogu se davati nikome na uvid.

Članak 474.

- (1) Ako nadležno tijelo ne donese rješenje o rehabilitaciji osuđena osoba može tražiti da se utvrdi da je rehabilitacija nastupila po zakonu.
- (2) Ako nadležno tijelo ne postupi prema zahtjevu osuđenika u roku od trideset dana od dana primitka zahtjeva, osuđenik može tražiti da prvostupanjski sud donese rješenje o rehabilitaciji.
- (3) O tom zahtjevu odlučuje sud nakon preslušanja državnog odvjetnika ako se postupak vodio na njegov zahtjev.